

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TABIIY RESURLAR SALOHİYATI VA ULARDAN FOYDALANISHNING GEOGRAFIK JIHATLARI

Fazliddinova Kamola Mehriddinovna

Buxoro Davlat pedagogika instituti 4-kurs talabasi

Annotatsiya: O'zbekiston Respublikasi, Markaziy Osiyoda joylashgan, tabiiy resurslar bilan boy mamlakatlardan biridir. Mamlakatning tabiiy resurslari, asosan, yer osti boyliklari, suv resurslari, mineral resurslar va biologik xilma-xillikdan iborat. O'zbekistonning geografik joylashuvi, iqlimi va tabiiy sharoitlari mamlakatning iqtisodiy rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Ushbu maqolada O'zbekistonning tabiiy resurslari, ularning salohiyati va geografik jihatlari haqida batafsil ma'lumot beriladi.

Kallit so'zlar: tabiiy resurslar, geografiya, eksport, tabiiy resurslar, suv resurslari, oltin, yer osti boyliklari.

Аннотация: Республика Узбекистан – одна из богатых природными ресурсами стран, расположенных в Центральной Азии. Природные ресурсы страны в основном состоят из подземных ресурсов, водных ресурсов, минеральных ресурсов и биологического разнообразия. Географическое положение, климат и природные условия Узбекистана играют важную роль в экономическом развитии страны. В данной статье представлена подробная информация о природных ресурсах Узбекистана, их потенциале и географических аспектах.

Ключевые слова: природные ресурсы, география, экспорт, природные ресурсы, водные ресурсы, золото, недра.

Abstract: The Republic of Uzbekistan is one of the countries rich in natural resources located in Central Asia. The natural resources of the country mainly consist of underground resources, water resources, mineral resources and biological diversity. Geographical location, climate and natural conditions of Uzbekistan play an important role in the country's economic development. This article provides detailed information about the natural resources of Uzbekistan, their potential and geographical aspects.

Key words: natural resources, geography, export, natural resources, water resources, gold, underground resources.

O'zbekistonning yer osti boyliklari, xususan, gaz va neft, mamlakat iqtisodiyotining asosiy tarmoqlaridan birini tashkil etadi. O'zbekiston gaz ishlab chiqarish bo'yicha Markaziy Osiyoda yetakchi o'rinda turadi. Neft va gaz konlari, asosan, Buxoro va Xorazm viloyatlarida joylashgan. Bu resurslar mamlakatning energetik xavfsizligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Gaz va neftdan foydalanish, nafaqat ichki ehtiyojlarni qondirish, balki eksport imkoniyatlarini ham

oshirishga xizmat qiladi. Mamlakatning energetik salohiyatini oshirish uchun zamonaviy texnologiyalarni joriy etish va energiya samaradorligini oshirish zarur. O'zbekistonning mineral resurslari ham juda boy. Mamlakatda mis, oltin, uran, ko'mir va boshqa foydali qazilmalar mavjud. O'zbekiston oltin ishlab chiqarish bo'yicha jahonda yetakchi o'rinlardan birini egallaydi. Oltin konlari, asosan, Navoiy viloyatida joylashgan. Bu resurslar, nafaqat iqtisodiy rivojlanishga, balki eksport salohiyatini oshirishga ham xizmat qiladi. Mineral resurslardan foydalanish jarayonida ekologik muhofaza choralari ko'rish va barqaror rivojlanish strategiyalarini ishlab chiqish zarur. O'zbekistonning suv resurslari mamlakatning qishloq xo'jaligida muhim ahamiyatga ega. Suv manbalari, asosan, Amudaryo va Sirdaryo daryolaridan olinadi. Ushbu daryolar qishloq xo'jaligida sug'orish uchun zarur bo'lgan suvni ta'minlaydi. Biroq, suv resurslarining taqsimoti va foydalanishi muammolari mavjud bo'lib, bu qishloq xo'jaligi samaradorligiga ta'sir ko'rsatadi. Suvning kamayishi, yerning sho'rlanishi va iqlim o'zgarishlari qishloq xo'jaligida qiyinchiliklar tug'diradi. Shu sababli, suv resurslaridan samarali foydalanish va ularni saqlash bo'yicha zamonaviy texnologiyalarni joriy etish zarur. O'zbekistonning iqlimi va tabiiy sharoitlari qishloq xo'jaligi uchun qulaydir. Mamlakatda ko'plab ekinlar, jumladan, paxta, g'alla va mevalar yetishtiriladi. O'zbekiston paxta ishlab chiqarish bo'yicha jahonda yetakchi mamlakatlardan biridir. Paxta ekinlarini yetishtirishda suv resurslarining ko'p sarflanishi muammosi mavjud. Biroq, qishloq xo'jaligida diversifikatsiya qilish va boshqa ekinlarni yetishtirishni rivojlantirish orqali bu muammoni hal qilish mumkin. Mamlakatda qishloq xo'jaligini modernizatsiya qilish va innovatsion texnologiyalarni joriy etish zarur. O'zbekistonning biologik xilma-xilligi ham muhim ahamiyatga ega. Mamlakatda turli xil o'simliklar va hayvonlar turlari mavjud. Bu xilma-xillik, tabiiy muhitni saqlab qolish va ekologik muammolarni hal qilishda muhim rol o'ynaydi. O'zbekistonning tabiiy resurslarini saqlash va ularni barqaror foydalanish uchun ekologik muhofaza choralari ko'rish zarur. Biologik xilma-xillikni saqlash, nafaqat ekologik muammolarni hal qilish, balki iqtisodiy rivojlanishga ham xizmat qiladi. O'zbekistonning tabiiy resurslaridan foydalanishning geografik jihatlari ham muhimdir. Mamlakatning turli hududlarida tabiiy resurslar taqsimoti har xil. Masalan, janubiy hududlar ko'proq qishloq xo'jaligi uchun qulay bo'lsa, shimoliy hududlar sanoat rivojlanishi uchun mos keladi. Bu resurslardan foydalanish strategiyasi har bir hududning o'ziga xos xususiyatlariga mos ravishda ishlab chiqilishi kerak. Mamlakatning tabiiy resurslaridan foydalanishning geografik jihatlarini hisobga olish, iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

O'zbekistonning tabiiy resurslaridan foydalanishning muammolari ham mavjud. Suv resurslarining kamayishi, yerning sho'rlanishi va ekologik muammolar, tabiiy resurslardan foydalanishni qiyinlashtiradi. Bu muammolarni hal qilish uchun zamonaviy texnologiyalarni joriy etish va barqaror rivojlanish strategiyalarini ishlab

chiqish zarur. Tabiiy resurslardan foydalanish jarayonida ekologik muhofaza choralari ko'rish va ijtimoiy adolatni ta'minlash zarur. O'zbekistonning tabiiy resurslaridan foydalanishning iqtisodiy jihatlari ham muhimdir. Tabiiy resurslar, mamlakatning iqtisodiy rivojlanishida asosiy omil bo'lib, eksport salohiyatini oshirishga yordam beradi. Biroq, resurslardan foydalanishning iqtisodiy samaradorligini oshirish uchun innovatsion yondashuvlar va zamonaviy texnologiyalarni joriy etish zarur. Mamlakatning iqtisodiy rivojlanishi uchun tabiiy resurslardan samarali foydalanish, barqaror rivojlanish va ekologik muhofaza choralari ko'rish orqali O'zbekistonning kelajagini yanada yaxshilash mumkin.

O'zbekiston Respublikasi tabiiy resurslar salohiyati va ulardan foydalanishning geografik jihatlari, mamlakatning iqtisodiy rivojlanishida muhim ahamiyatga ega. Tabiiy resurslardan samarali foydalanish, barqaror rivojlanish va ekologik muhofaza choralari ko'rish orqali O'zbekistonning kelajagini yanada yaxshilash mumkin. Mamlakatning tabiiy resurslarini saqlash va ularni barqaror foydalanish uchun zamonaviy texnologiyalarni joriy etish va ekologik muhofaza choralari ko'rish zarur. O'zbekistonning tabiiy resurslaridan foydalanish, nafaqat iqtisodiy rivojlanishga, balki ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashga ham xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Abdullayev, A. (2018). "O'zbekistonning tabiiy resurslari va ularning iqtisodiy ahamiyati." Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi.
2. Qodirov, M. (2020). "Tabiiy resurslardan foydalanish va ekologik muhofaza." Tashkent: O'zbekiston Davlat Universiteti.
3. Ismoilov, I. (2019). "O'zbekistonning suv resurslari va ularni boshqarish." Tashkent: O'zbekiston Qishloq xo'jaligi vazirligi.
4. Murodov, A. (2021). "Mineral resurslar va ularning iqtisodiy rivojlanishdagi roli." Tashkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
5. Karimov, S. (2022). "O'zbekistonning biologik xilma-xilligi va ekologik muammolari." Tashkent: O'zbekiston Ekologiya va Atrof-muhitni muhofaza qilish davlat qo'mitasi.
6. Tashkent, A. (2023). "O'zbekistonning energetik resurslari va ularning rivojlanishi." Tashkent: O'zbekiston Energetika vazirligi.
7. Nurmatov, R. (2017). "Qishloq xo'jaligida tabiiy resurslardan foydalanishning geografik jihatlari." Tashkent: O'zbekiston Qishloq xo'jaligi ilmiy tadqiqot instituti.
8. Abdullayeva, D. (2024). "O'zbekistonning tabiiy resurslari va barqaror rivojlanish." Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Barqaror Rivojlanish Markazi.